

Wandelen vanuit Sipán

Wandelpaden in de Sierra de Guara – Spaanse Pyreneeën

Vier wandelingen vanuit Sipán
Zes wandelingen zuidrand Pyreneeën
Drie wandelingen naar bergtoppen

Aragon Naturreizen - www.aragonnatuur.com

Wandelpaden vanuit Sipán

Wandelen in de Sierra de Guara – Spaanse Pyreneeën

Tekst, kaarten en fotos: Kees Woutersen
Tekening cover (Gratal): Pilar Uriarte Gómez
Tekening cover (Sipán) Ad Cameron

© Aragon Natuurreizen
C/Ingeniero Montaner 4-1-C
22004 Huesca / SPANJE
Tel. (0034)619123999
E-mail: info@aragonnatuur.com
www.aragonnatuur.com

Inhoudsopgave:

Inleiding	3
Wandelingen vanuit Sipán	
01. Rondje Sipán – Los Molinos	4
02. Van Sipán naar de Pyreneeën	5
03. Sipán en het land onder de bergen	6
04. Op de “Saso” van Sipán	7
Wandelingen zuidrand Sierra de Guara	
05. Las Gorgas: in de rode rotskloof	8
06. Rondom de Salto de Roldán	9
07. De andere rotspunt van Salto de Roldán	10
08. La Val d’Onsera - de vallei van de berin	11
09. Het beste van Sierra de Guara West	11
10. Steile rotswanden van Vadiello en San Cosme	13
Drie wandelingen naar bergtoppen	
11. Gratal, de makkelijke top (1.567 m)	13
12. Klim naar de Pico del Águila (1.623 m)	14
13. De tocht naar het puntje van Guara (2.077 m)	15

Inleiding

In Sipán staan ongeveer 25 huizen waarin tegenwoordig nog maar een handjevol mensen permanent wonen. De meeste huiseigenaren wonen in Huesca en er is iedere dag aanloop. In het weekend en de vakantieperiodes is het drukker en verblijven de mensen soms wekenlang in hun huis. De oudere mensen zijn nog in het dorp opgegroeid en anderen hebben het eigendom geërfd. Bij al deze mensen is de band met Sipán bijzonder sterk. De bar is een sociale vereniging waar iedereen lid van is en een sleutel heeft. Als de bar open is kan iedereen (ook niet-leden!) naar binnen en wat drinken tegen kostprijs.

Het eerste wat we weten van Sipán is dateert van 22 januari 1275, toen Marco Ferriz vermeldde dat zijn ouders het kasteel en het dorp Sipán hadden verkocht. De geschiedenis leert verder (Madoz, 1846-1850) dat er in de 19de eeuw 184 zielen woonden en dat het een eigen basisschool had. Het klimaat werd beschreven als gezond maar winderig. De productie bestond vooral uit tarwe, gerst, haver, hennep, wijn, olie en groenten en er werden tevens schapen en geiten gehouden.

Het gehucht Los Molinos de Sipán is een onderdeel van Sipán. Het bestaat uit een tiental huizen. Sommige zijn bewoond en net als in Sipán worden de groentetuinen nog steeds onderhouden. Het heeft ook een lokaal bekende molen waar olijfolie wordt geperst. De website <http://www.losmolinosdesipán.com/index.htm> beschrijft deze plek en doet verslag van culturele activiteiten in Sipán.

Sipán en Los Molinos de Sipán behoren tot de gemeente Loporzano. Met een oppervlakte van maar liefst 189 km² heeft de gemeente slechts 563 inwoners en is dus met 3,0 inwoners per km² (Nederland: 408 per km²) een van de dunst bevolkte streken van Europa. Landbouw en pensioenen zijn belangrijke inkomensbronnen en het toerisme helpt ook mee, maar hier zijn veel minder toeristen dan in andere delen van de Pyreneeën. Het rustige, traditionele leven is belangrijk en de natuur is beter bewaard gebleven dan op veel andere plekken. Deze omgeving is daarom ideaal voor mensen die rust en natuur zoeken.

Sipán is omgeven door steeneiken, olijf- en amandelbomen, percelen met graan, er is een prachtig riviertje en in het land liggen veel kale zandsteenrotsen. Er is een geweldig uitzicht op de Pyreneeën waarvan de zuidrand hemelsbreed op 3 km afstand ligt. Hoge, kale rotswanden en diepe kloven uitgeslepen door riviertjes domineren dit deel van de bergen.

Voor liefhebbers die ons vakantiehuisje Casa Correos bezoeken hebben wij een aantal wandelingen beschreven die zo zijn geselecteerd dat ze al deze mooie landschappen doorkruisen. De routes hebben verschillende lengtes, van dagwandeling tot enkele uren. gaan meestal op goed begaanbare paden en geven weinig moeilijkheden

Wandelingen vanuit Sipán

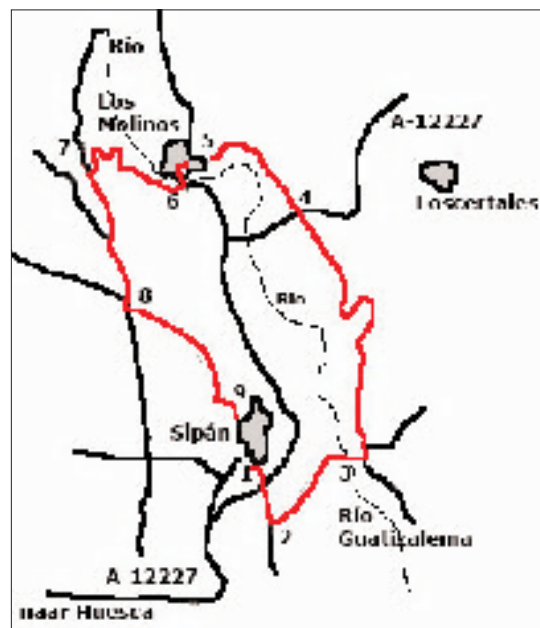
01. Rondje Sipán – Los Molinos

Begin/eindpunt: Sipán
Lengte: 3,1 km
Hoogteverschil: 30 m
Tijdsduur: 1 uur
Beste tijd: januari – december

Type wandeling: Dit is een korte en prettige wandeling en geschikt om de omgeving te verkennen. U ziet Sipán, Los Molinos de Sipán, de landerijen en de rivier Guatizalema. Op kleine percelen wordt graan verbouwd en er staan staan olijf- en amandelgaarden. Olijfbomen hebben een meer ongelijke stam en de bladeren zijn donkerder groen dan bij amandelboom. Amandelbomen bloeien prachtig in februari/maart en worden geoogst in september. De oogst van olijven is pas vanaf november. Er zijn nog schapenboeren in de omgeving. Zij lopen iedere dag urenlang met vele honderden schapen door het land om ze te laten eten, een traditie die nu om economische redenen sterk onder druk staat.

Route:

1. U loopt vanuit Sipán terug richting de weg. Na 80 m gaat u naar links bij het groene bord "Puente Medieval – R7", na weer 60 m komt u bij de asfaltweg en gaat hier rechtdoor. Het pad daalt licht, links ligt een graanveld en rechts een olijfgaard.
2. Er is een bocht mee naar links en na 300 m bent u bij de prachtige Middeleeuwse brug.
3. Deze brug heet "Puente Medieval" en gaat over de rivier Guatizalema. Hier zijn pick-nick tafels geplaatst die regelmatig worden gebruikt door mensen uit Sipán. De rivier heeft hier helder en langzaam stromend water en is een plek om te baden in de zomer. De brug die stamt uit de vroege middeleeuwen is 2 m breed, ligt 11 m boven het water en is al meer dan 800 jaar in goede staat. De naam Guatizalema komt uit het arabisch: *Guadix alam* betekent rustige rivier. De Guatizalema ontstaat in de Sierra de Guara, dichtbij het dorp Nocito en het stuwmeer Vadiello dankt zijn bestaan aan zijn wateren. Omdat het water dat uit het stuwmeer stroomt onderuit komt, is er nooit opwarming van de zon. Daarom is de watertemperatuur ook in de zomer laag. Na de brug gaat u linksaf en als het pad bij de weg komt,
4. gaat u rechtdoor. Met een groene pijl staat aangegeven "Los Molinos 0,4 km" en het pad wordt smal en is slecht onderhouden.
5. Loop aangekomen in Los Molinos rechtdoor. In een gebouw aan het pleintje is de oliemolen gevestigd waar van november tot februari gewerkt wordt. De deur is dan altijd open voor klanten die de goede kwaliteit olijfolie willen kopen. Twee zware, ronde stenen van een meter doorsnede draaien rond in een grote bak om de olijven tot pulp te malen. Vervolgens wordt de pulp in een zware pers gezet en de olie die er uit loopt wordt opgevangen in bakken waar de resten naar de bodem zakken. Als de olie schoon is, is hij klaar voor de verkoop.
6. De weg door Los Molinos gaat over een bruggetje en direct hierna gaat u naar rechts. Door het steeneikbos gaat het omhoog en u merkt dat dit geen officieel pad is, maar het lopen gaat prima. Voor er mensen in deze streek kwamen wonen was al het land begroeid met steeneiken. In de loop der eeuwen is er steeds meer gekapt om ruimte te maken voor landbouw en veeteelt, maar op deze helling was dat blijkbaar de niet de moeite waard. Steeneik wordt algemeen gebruikt als hakhout, als er een stam wordt omgezaagd produceert de boom er naast weer een nieuwe stam. Dat is hier goed te zien. De omgehakte takken worden in blokken gezaagd en zijn erg goed in de houtkachel.
7. Na 200 m verschijnt een breed pad. Hier slaat u linksaf, evenals bij de volgende afslag.
8. Hier gaat u ook links en dan bent u weer bijna in Sipán.

02. Van Sipán naar de Pyreneeën

Begin/eindpunt: Sipán
Lengte: 11,9 – 12,3 km
Hoogteverschil: 60 m
Tijdsduur: 3 – 4 uur
Beste tijd: januari - december

Type wandeling: Deze route loopt letterlijk tot in de Pyreneeën want u gaat door een tunneltje uitgehouwen in de rotsen. De wandeling is een lus die volledig staat aangegeven met groene borden vanuit Sipán. De route loopt aan beide kanten van de río Guatizalema door velden en bossen. Vooral de eerste kilometers zijn er veel amandelgaarden. De bomen staan vol in bloei februari/begin maart en kondigen het voorjaar aan. Met iedere stap komen de Pyreneeën dichterbij en de vergezichten zijn indrukwekkend. Op de helft van de route gaat een smal paadje naar een verborgen plekje aan de rivier. Bij het dorpje La Almunia del Romeral staan oude olijfbomen en er komt een goed overzicht over het rivierdal waarbij Sipán in de verte zichtbaar is.

Route:

1. U vertrekt uit Sipán en loopt vanuit het dorp terug richting de weg. Na 100 m gaat een breed pad naar rechts waar op een groene pijl staat aangegeven "R-7 La Almunia del Romeral 6 km." Deze borden geven de route aan. U komt op de verhoging van de Saso en
2. na 200 m gaat de route rechtsaf (groene pijl). U ziet de "skyline" van de Sierra de Guara, met recht vooruit het dal van de río Guatizalema, direct links hiervan de kale rotswanden van Vadiello, iets naar rechts de top (2.077 m) en de rug van Guara (route 13). Bij de eerste kruising rechtdoor, bij de splitsing naar links, later weer links aanhouden. Zie dat de route ook perfect staat aangegeven met kleine groene bordjes waar een wandelaar op staat. Hier is het hoogste punt van de route, 699 m. Het dorp Santa Eulalia la Mayor is nu goed te zien, evenals zijn verdedigingstoren die op een strategisch topje is gebouwd (route 09). Na 3 km komt u bij de asfaltweg.
3. Hier gaat de route naar rechts, na twee bochten en 0,7 km verder,
4. gaat een breed pad naar rechts dat steil daalt tot de rivier. 3 km naar het zuiden is nog net Sipán te zien.
5. Iets voor de smalle maar stevige brug staat een klein gebouwtje. Het pad naar rechts komt bij de brug maar we nemen eerst het paadje links dat langs de rivier loopt. De rivier heeft een stroomversnelling en een waterval. U moet bukken in de tunneltjes die in de rotsen zijn uitgehouwen en nu
6. ontvouwt zich een andere wereld die van buitenaf niet zichtbaar is. Geheel omringd door de zo karakteristieke roodachtige karstrotsen van Guara en omzoomd door groene bomen en grote keien ligt een breed stukje rivier. Dit is dé plek om van de stilte te genieten en in de zomer even in de diepe poel te zwemmen. De route gaat terug door dezelfde tunneltjes en gaat nu over het bruggetje ("paserela") waaronder de rivier snel stroomt en een pad loopt omhoog naar het dorp La Almunia del Romeral. Hier begint de terugweg. In het dorp gaat de route naar rechts en loopt nu naar het zuiden.
7. 100 m na de haarspeldbocht en de brug gaat de route naar links een onverhard pad op. Er staat een groene wegwijzer met "Los Molinos, 4,4 km". Dit is het traditionele pad naar het dorp Loscertales. In het begin staan oude olijfbomen met brede en vreemd gevormde stammen. Er is een mooie doorkijk over de rivier.
8. Na 900 m gaat het pad naar links. Weer staat er een groene pijl en het pad komt op een hoger niveau. Met de bekende groene bordjes en pijlen aangegeven slingert de route door het land tot het vlakbij Loscertales op het asfalt uitkomt.
9. Hier gaat u naar rechts. Na 300 m ziet u Sipán voor u liggen maar u gaat van de weg af.
10. U neemt een onverhard pad naar links en volgt de groene pijl "Puente Medieval". Deze middeleeuwse brug ligt rechts van de eerstvolgende kruising.
11. De route loopt over de brug en het pad komt na een bocht naar rechts weer uit bij het beginpunt.

